

Nr 308.

Av herr **Pettersson, David**, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anslag till lantbruksstyrelsen m. m.

I proposition nr 234 angående anslag till lantbruksstyrelsen m. m. har Kungl. Maj:t förelagt riksdagen förslag avseende, bland annat, viss ökning av lantbruksstyrelsens arbetskrafter ävensom vissa förändringar i dess verksamhetsområde. Av departementschefens yttrande till statsrådsprotokollet framgår, att ifrågavarande förslag i huvudsak grundats på en av jordbruksutredningen verkställd utredning i ämnet. På ett par ganska väsentliga punkter har emellertid jordbruksutredningens förslag frångåtts, varigenom, så vitt jag kan finna, värdet av de utav Kungl. Maj:t föreslagna reformerna i lantbruksstyrelsens organisation och verksamhet i betydande grad minskats.

Sålunda hade jordbruksutredningen föreslagit, att den nuvarande lantbruksbyrån i lantbruksstyrelsen skulle uppdelas på tre byråer, nämligen en jordbruksbyrå, en undervisningsbyrå och en lantbruksekonomisk byrå. I propositionen har förslaget om de båda förstnämnda byråerna upptagits, under det att den lantbruksekonomiska byrån avvisats och de lantbruksekonomiska ärendena i stället föreslås skola inordnas under jordbruksbyrån med en byrådirektör på extra stat i 26:te lönegraden såsom närmaste målsman.

En lösning av den viktiga frågan om de jordbruksekonomiska ärendenas vederbörliga tillgodoseende i statsförvaltningen på det sätt som nu föreslagits måste anses långt ifrån tillfredsställande. De ekonomiska problemen, och särskilt avsättningsspörsmålen, äro och kunna också i framtiden förväntas bliva så viktiga för jordbruket, att jordbrukarnas egna ansträngningar att ernå en tillfredsställande lösning av de många och stora svårigheterna mer än väl behöva kompletteras genom insiktsfull medverkan från det allmännas sida. Men för att staten skall kunna på ett tillfredsställande sätt fylla denna viktiga uppgift, synes det mig vara oundgängligen nödvändigt, att det inom lantbruksförvaltningen finnes anställd en högt kvalificerad person, som uteslutande får ägna sig åt sådana spørsmål. Såsom byrådirektör på extra stat i 26:te lönegraden kan med visshet icke förvärvas den arbetskraft, som behövs för denna uppgift. Endast om de lantbruksekonomiska frågorna inordnas under en särskild byrå med föredragande i byråchefs ställning, synas nöjaktiga förutsättningar vara för handen, att dessa ärenden bliva beredda med nödig insikt och grundlighet.

Såsom motiv mot upprättandet av en särskild lantbruksekonomisk byrå i lantbruksstyrelsen har av statsrådet ävensom i vissa av de över jordbruksutredningens förslag avgivna yttrandena anförts, att det skulle vara

svårt att finna en lämplig avgränsning mellan de arbetsuppgifter, som skulle åvila den lantbruksekonomiska byrån å ena, och jordbruksbyrån å den andra sidan. Jag kan icke finna detta motiv bärande. Givetvis böra de båda byråernas benämningar icke giva anledning till den tolkningen, att den ekonomiska byrån icke skulle handlägga något ärende, som innehölle moment av jämväl teknisk karaktär, liksom jordbruksbyrån naturligtvis i vissa fall måste upptaga frågor av delvis ekonomisk natur. Men det finns likväl två viktiga grupper av förvaltningsärenden, som lämpligen kunna utgöra centrala uppgifter för var sin byrå. Den ena är jordbrukets produktion, den andra jordbrukets yttre omsättning (avsättningsfrågor m. m.). På sid. 78—79 i propositionen återgives jordbruksutredningens förslag till viktigare uppgifter för den lantbruksekonomiska byrån. Detta förslag synes mig på ett övertygande sätt visa, både att talrika uppgifter förefinnas, som motivera tillkomsten av en sådan byrå, och även att det icke bör vara förenat med svårigheter att på ett lämpligt sätt avgränsa en ekonomisk byrås verksamhetsområde.

Ett annat motiv mot inrättandet av en lantbruksekonomisk byrå synes hava varit, att lantbruksstyrelsen därigenom ansetts bliva överorganiserad. Häremot torde endast böra erinras, att de uppgifter, som ankomma på lantbruksstyrelsen, äro så varierande och mången gång så invecklade, att det med nödvändighet erfordras en ganska hög grad av specialisering hos dem, som skola bereda ärendena. En sådan anordning, med relativt många i byråchefes ställning och få arbetskrafter i mellangraderna, torde för övrigt redan förut i viss utsträckning ha tillämpats i statsförvaltningen. Så synes skolöverstyrelsen i stort sett vara organiserad på detta sätt.

En annan punkt, där Kungl. Maj:t gjort avsteg från jordbruksutredningens förslag, gäller inrättandet av veterinärfullmäktige. Jordbruksutredningen hade förordat överförandet av handläggningen utav ärendena rörande nötkreaturstuberkulosens bekämpande från lantbruksstyrelsen till medicinalstyrelsen endast under det oefftergivliga villkoret, att genom inrättandet av en veterinärfullmäktigeinstitution eller träffandet av någon annan till sitt syfte likvärdig anordning sörjdes för, att lantmannaintressena gäves tillfälle att på ett nöjaktigt sätt göra sig gällande (prop. sid. 43). Vid föredragning av denna fråga har departementschefen anfört, bland annat, att medicinalstyrelsen och statskontoret samt förvaltningsutskottet inom Stockholms, Uppsala, Malmöhus och Västerbottens läns hushållningssällskap liksom även Sveriges allmänna lantbrukssällskap ställt sig mer eller mindre avvisande till detta jordbruksutredningens förslag. Studerar man de i propositionen intagna referaten av ifrågavarande yttranden, så vitt de avse denna fråga, finner man emellertid, att de fyra förstnämnda förvaltningsutskotten liksom Sveriges allmänna lantbrukssällskap långt ifrån att avstå från kravet på lantmannaintressets tillgodoseende i hörande ärenden tvärtom ifrågasätta, huruvida fullmäktigeinstitutionen

kan anses tillräckligt effektiv i sådant hänseende, och i några fall föreslår man i stället någon form av organiserat samarbete mellan medicinalstyrelsen och lantbruksstyrelsen. I departementschefens eget yttrande i ärendet förbigås emellertid detta sistnämnda uppslag med tystnad.

Jag anser jordbrukets intresse fordra, att vid viktigare tuberkulosärendens liksom vid vissa andra veterinärärendens behandling representanter för denna näring få tillfälle att göra sina synpunkter gällande. Jag tror, att den av jordbruksutredningen föreslagna anordningen med veterinärfullmäktige därvid kan komma att visa sig tillfredsställande. I varje fall torde en sådan anordning lämpligen böra prövas. Att avstå från en dylik institution för jordbruket av statsfinansiella skäl kan väl icke vara rimligt. Jordbruksutredningen har beräknat de årliga kostnaderna för veterinärfullmäktige till 3,000 kronor i arvoden samt 3,000 kronor i resekostnads- och traktamentsersättningar. Detta belopp betyder föga eller intet i jämförelse med de mycket stora summor, varmed veterinära anordningar och åtgärder årligen betunga såväl det allmänna som jordbruket.

Under åberopande av vad sålunda anförts får jag alltså hemställa,

att riksdagen ville besluta,

dels att vid beräkning av kostnaderna för extra ordinarie tjänstemän hos lantbruksstyrelsen en byrådirektör i lönegrad B 26 utbytes mot en byråchef i lönegrad B 30, varigenom det ordinarie förslagsanslaget till lantbruksstyrelsen ökas med 1,920 kronor,

dels att till arvoden och reseersättningar åt tre veterinärfullmäktige anvisa ett anslag av 6,000 kronor.

Stockholm den 1 april 1933.

D. Pettersson.

